

Gátlisti vegna beiðni um þjónustu talmeinafræðings við 4,6 – 6,0 ára börn

Mjög mikilvægt er að listinn sé vel og rétt útfylltur. Ef sá sem fyllir út hefur ekki umbeðnar upplýsingar, þá leiti hann eftir þeim hjá öðrum eftir því sem við á. Oft gefst vel að skólastarfsmaður og foreldrar svari listanum í sameiningu.

Tilvísun telst ekki fullnægjandi og verður ekki tekin til afgreiðslu fyrir en allar umbeðnar upplýsingar liggja fyrir.

Nafn nemanda: _____	Kennitala: _____
Skóli: _____	Deild: _____
Deildarstjóri: _____	Útfyllt af: _____

Hvað getur 4,6 – 6,0 ára barn?

- Það hlustar á sögu í hópi og getur spjallað um hana á eftir.
- Það segir skipulega frá því sem það hefur upplifað (t.d. ferðalag, afmæli o.fl.).
- Það notar málið á viðeigandi hátt í samskiptum við jafnaldra.
- Það notar málið á viðeigandi hátt í samskiptum við fullorðna.
- Það skilur fyrirsmæli fullorðinna.
- Það leikur sér eðlilega í leikjum þar sem reynir á mál.
- Það myndar langflest máhljóðanna á réttan hátt (hljóðin /r/, /p/ og mjúka /g/ (t.d. í *fluga*) eru meðal þeirra hljóða sem algengt er að séu með frávikum hjá börnum á þessum aldri).

Eðlilegt er að mikið sé um málfræðivillur hjá börnum á þessum aldri.

Hakið við það sem við á:

☐	Barnið ræður ekki við að hlusta á sögu í hópi.
☐	Barnið getur ekki svarað spurningum úr sögu sem verið er að lesa.
☐	Barnið man ekki eða skilur ekki einföld fyrirsmæli kennara.
☐	Barnið kemur sér hjá því að svara þegar talað er til þess.
☐	Barnið kemur sér hjá því að taka þátt í samræðum, t.d. við matarborðið eða í samverustund.
☐	Barnið leysir ekki ágreining við önnur börn með máli heldur lætur hendur skipta eða grætur.
☐	Barnið getur ekki útskýrt hvað er að þegar eitthvað kemur upp á.
☐	Barnið notar stuttar, ófullkomnar setningar, orðaforði er einfaldur og mikið er um málfræðivillur.
☐	Barnið notar litla sem enga frásögn.

	Barnið talar óeðlilega hátt.
	Barnið á erfitt með að muna orð sem það þarf að nota (orðminniserfiðleikar).
	Barnið notar mikið af hikorðum (<i>hérna, þarna, sko, svona</i>).
	Barnið á erfitt með að læra vísur, runur, þulur.
	Barnið vantar mörg hljóð í framburði.
	Barnið notar illskiljanlegt tal.
	Barnið hikar og höktir svo mikið í tali að það hamlar tjáningu þess.
	Barnið stamar.
	Mikill munur er á mállegri og verklegri getu barnsins, það dundar sér vel í athöfnum þar sem ekki reynir á málið, en sýnir óróleika, spennu og úthaldsleysi þegar málkröfur aukast.
	Rödd barnsins hljómar óeðlilega, t.d. eintóna eða nefmælt.
	Málhegðun barnsins er óeðlileg; það svarar ekki, heilsar ekki, skiptir um umræðuefni á óviðeigandi hátt, hikar eða hefur langa þögn áður en það svarar o.fl.

Hakið við það sem við á:

	Barnið hefur haft tíðar eyrnabólgur.
	Barnið hefur varanlega heyrnarskerðingu.
	Umtalsverð veikindasaga er til staðar. Nánar:
	Fleiri en eitt tungumál er í nánasta umhverfi barnsins.
	Ættarsaga er til staðar um málþroskaröskun.
	Ættarsaga er til staðar um leshömlun.
	Grunur er til staðar um vanörvun hvað varðar mál og tal.
	Barnið er fætt á Íslandi.
	Barnið hefur aðgang að sjónvarpsefni og bókum á mórðurmáli sínu.

Barnið hefur orðið fyrir áfalli sem gæti haft áhrif á málþroska og/eða framburð (líkamlegu/andlegu). Já _____ Nei _____

Nánari lýsing: _____

Hefur heyrn barnsins verið mæld nýlega? Já _____ Nei _____

Síðasta mæling, dags, niðurstöður: _____

Er búið að klippa á tungu- og/eða varahaft? Já _____ Nei _____

Er búið að fjarlægja háls- og/eða nefkirtla? Já _____ Nei _____

Hefur barnið farið í reglubundnar skoðanir hjá heilsugæslunni? **Já**_____ **Nei**_____

Ef já, voru áhyggjur? **Já**_____ **Nei**_____

Hvers eðlis voru áhyggjurnar? _____

Á hvaða aldri byrjaði barnið að:

- Segja sitt fyrsta orð: _____
- Tengja saman 2-3 orð: _____
- Nota setningar: _____

Hversu oft í viku er lesið fyrir barnið? _____

Á eitthvað af eftirfarandi við um barnið?

☐	Barnið er mikið með opinn munninn (opinmynt).
☐	Barnið slefar óeðlilega mikið.
☐	Barnið er lengi að borða.
☐	Barnið tyggur með opinn munninn.
☐	Barnið sefur með opinn munninn.
☐	Barnið hrýtur.
☐	Barnið gnístir tönnum í svefni.
☐	Barnið virðist ekki úthvílt þegar það vaknar.
☐	Barnið notar snuð.

Ef barnið hefur notað snuð:

- Hversu lengi notaði barnið snuð? _____
- Hvenær hætti snuðnotkun? _____

Ef barnið er fjölvngt:

Hvaða mál tala foreldrar barnsins? _____

Hversu lengi hefur barnið verið í íslensku málumhverfi? _____

Annað sem óskað er eftir að koma á framfæri:

Nauðsynleg fylgiskjöl með öllum beiðnum um athugun talmeinafræðings:

Yfirlit yfir fyrirkomulag mál- og talþjálfunar ef við á, hver kennir, hversu oft, skipulag, hvaða árangri hefur það skilað o.fl.

Nánar um persónuvernd og meðferð persónuupplýsinga

Skólaþjónusta Rangárvalla- og Vestur-Skaftafellssýslu safnar framangreindum persónuupplýsingum svo mögulegt sé að veita lögbundna þjónustu og svo einstaklingar geti nýtt réttindi sín samkvæmt lögum um grunnskóla nr. 91/2008 og lögum um leikskóla nr. 90/2008.

Skólaþjónustan geymir upplýsingarnar í rafrænu kerfi sem utanaðkomandi aðili (ONE) heldur utan um. Auk þess deilir Skólaþjónustan framangreindum persónuupplýsingum með ákveðnum sérfræðingum, sem málið varðar. Þeir eru bundnir trúnaði og ber að haga meðferð persónuupplýsinga í samræmi við lög um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga nr. 90/2018.

Skólaþjónustan er afhendingarskyldur aðili samkvæmt lögum um opinber skjalasöfn nr. 77/2014. Vegna þess er henni óheimilt að ónýta eða farga nokkru skjali nema með heimild þjóðskjalavarðar. Almennt eru þær persónuupplýsingar sem skólaþjónustan safnar um einstök börn afhentar Héraðsskjalasafni einu ári eftir að barn lýkur grunnskólagöngu.

Einstaklingar njóta ákveðins réttar samkvæmt lögum um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga nr. 90/2018, svo sem réttar til aðgangs að persónuupplýsingum, að láta leiðrétta þær, takmarka vinnslu þeirra, andmæla og fleira. Réttindi þeirra kunna þó að vera háð ýmsum skilyrðum.

Hafi einstaklingar frekari spurningar um hvernig Skólaþjónustan meðhöndlar upplýsingar um þá, eða um réttindi sín, þá geta þeir ávallt beint fyrirspurnum til persónuverndarfulltrúa Skólaþjónustunnar. Sá aðili er Dattaca Labs og hægt er að hafa samband með því að senda erindi á netfangið dpo@dattacalabs.com.

Dragi einstaklingar í efa að Skólaþjónustan meðhöndli persónuupplýsingar um þá í samræmi við lög um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga nr. 90/2018, þá hafa þeir rétt til að senda inn erindi til Persónuverndar (www.personuvernd.is).

Nánari upplýsingar um meðferð Skólaþjónustunnar á persónuupplýsingum má sjá í persónuverndaryfirlýsingu sem aðgengileg er á heimasíðu Skólaþjónustunnar.